

**Gemeente
Amsterdam**

Quickscan natuur IJDok

Inhoud

1. Samenvatting en conclusies	3
2. Inleiding.....	4
3. Kaders.....	5
4. Uitkomst inventarisatie.....	7
5. Conclusie.....	13

1. Samenvatting en conclusies

Voor plangebied IJdok wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan is gericht op behoud van de huidige situatie, ruimtelijke ontwikkelingen worden hier slechts beperkt mogelijk gemaakt. In dit rapport wordt aangegeven met welke door de Wet Natuurbescherming (Wnb) beschermde soorten en gebieden rekening moet worden gehouden wanneer in de toekomst ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden.

Soortbescherming Wnb

Hierbij is op 31 maart 2017 gekeken naar de (potentiele) aanwezigheid van de volgende relevante beschermde soorten en verblijfplaatsen:

1. Nesten van jaarrond- en niet jaarrond beschermde vogelsoorten. Bij jaarrond beschermde vogelsoorten wordt in dit gebied vooral gedacht aan; gierzwaluw en de huismus. Bij niet jaarrond beschermde nesten (algemene vogelsoorten) wordt gedacht aan; ekster, merel.
2. Geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijf) in de bebouwing.

Uitkomst:

1. Een deel van de bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor de huismus. Voor de gierzwaluw lijkt de bebouwing niet toegankelijk. Bomen – waarin bijvoorbeeld een ekster kan broeden- komen voor langs de Westerdoksdijk. De bomen in de plantenbakken zijn daarvoor te klein.
2. Het merendeel van de bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Overige soorten komen hier niet voor en worden hier niet verwacht omdat het aanwezige biotoop daarvoor niet is geschikt.

Conclusie:

Wanneer gebouwgerelateerde ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden is vervolgonderzoek nodig naar:

- verblijfplaatsen van vleermuizen in bebouwing.
- verblijfplaatsen van de huismus in bebouwing.

Gebiedsbescherming

Het onderzoeksgebied bevindt zich op ongeveer vijf kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000- gebied en het ligt niet in het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Consequenties zijn daarom niet aan de orde. Het plangebied ligt wel deels in de Hoofdgroenstructuur maar niet in de Ecologische structuur van Amsterdam.

Indien ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden op het Stenen hoofd dient een adviesaanvraag te worden ingediend bij de TAC (Hoofdgroenstructuur).

2. Inleiding

Het project

Voor het plangebied IJdok wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Het plan is gericht op behoud van de huidige situatie, ruimtelijke ontwikkelingen worden hier slechts beperkt mogelijk gemaakt. In dit rapport wordt aangegeven met welke door de Wet Natuurbescherming beschermde soorten en gebieden rekening moet worden gehouden wanneer ruimtelijke ontwikkelingen zouden plaatsvinden.

Werkwijze

Op 31 maart 2017 is een veldbezoek verricht om de status van het gebied vast te kunnen stellen en om te kijken voor welke beschermde soorten het gebied potentieel geschikt is. Ook is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd.

Het plangebied

Het plangebied ligt in stadsdeel Centrum in de gemeente Amsterdam. Zie de onderstaande afbeelding voor het onderzochte plangebied.

Het plangebied bevindt zich binnen de zwarte stippellijn

Het plangebied is stenig van karakter waardoor de natuurwaarden laag zijn.
Zie hiervoor de onderstaande afbeelding.

IJdok is stenig van karakter

3. Kaders

Wettelijke kaders	
Wet Natuurbescherming - Gebiedsbescherming Natura 2000	Onder de Wet Natuurbescherming (Wnb) zijn gebieden aangewezen die onderdeel uitmaken van de Europese ecologische hoofdstructuur, ook wel Natura 2000-gebieden genoemd. Indien een ruimtelijke ontwikkeling plaatsvindt in of in de nabijheid van een Natura 2000 gebied moet worden onderzocht of de ontwikkeling de kwaliteit van het gebied kan verslechteren of verstoren. Indien het bestemmingsplan de kwaliteit van een Natura 2000 gebied kan verslechteren of verstoren dient er een vergunning op grond van de Wet Natuurbeschermingswet te worden aangevraagd.
Wet Natuurbescherming - Soortbescherming en Gedragscode	1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Op grond van deze wet zijn vrijwel alle in het wild en van nature in Nederland voorkomende dieren, beschermd. De Wnb bevat verbodsbepalingen met betrekking tot het aantasten, verontrusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen. Bij vrijwel alle ingrepen moet met door Wnb beschermde soorten rekening worden gehouden. De beschermde soorten zijn onderverdeeld in soorten van de <u>Habitatrichtlijn</u> , soorten van de <u>Vogelrichtlijn</u> en <u>Nationale soorten</u> . In Amsterdam is er sinds 2009 een gedragscode Flora- en faunawet voor het zorgvuldig handelen bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer en onderhoud. De gedragscode is van toepassing op alle plannen en projecten die in opdracht van of door de gemeente Amsterdam worden voorbereid en uitgevoerd. Met deze gedragscode is een ontheffingsaanvraag voor een aantal soorten niet nodig. Deze gedragscode is in ieder geval geldig tot 18 december 2017.
Beleidskaders	
Ecologische Hoofdstructuur (landelijk en provinciaal beleid)	Voor heel Nederland zijn natuurgebieden met verbindingzones vastgelegd. Dit noemen we Net Nationaal Natuurnetwerk (NNN), vroeger heette dat de EHS. Het NNN is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. Het NNN moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. Na realisatie is de structuur uiteindelijk grensoverschrijdend, zodat diersoorten zich vrij kunnen bewegen en vermengen over Europa.
Rode lijstsoorten (landelijk beleid)	Eens per tien jaar worden er Rode lijsten opgesteld. Hierop komen soorten die om verschillende redenen sterk in aantal achteruitgaan. Voor het Ministerie van EZ zijn de rode lijsten mede richtinggevend voor het te voeren natuurbeleid. Het Ministerie stimuleert dat bij bescherming en beheer van gebieden rekening wordt gehouden met de Rode-lijst-soorten, en dat zo nodig en zo mogelijk aanvullende soortgerichte maatregelen zullen worden genomen.
Hoofdgroenstructuur (Amsterdams beleid)	In de structuurvisie van Amsterdam 2040 (vastgesteld in 2011) is de hoofdgroenstructuur opgenomen. Voor functiewijzigingen, die buiten de vastgelegde kaders vallen moet advies worden gevraagd aan de Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur. Eventuele wijzigingen kunnen aan de Gemeenteraad worden voorgelegd.

Ecologische structuur (Amsterdams beleid)	Een uitwerking van de "Structuurvisie 2040" is een ecologische visie. Deze is in juli 2012 door de Gemeenteraad vastgesteld. De bijbehorende kaart laat de ecologische structuur zien, zoals die door (grondgebonden) dieren wordt gebruikt. In de structuur is een aantal knelpunten onderkend. De ambitie is om deze barrières voor dieren weg te nemen. Het uitgangspunt van het beleid is dat plannen niet mogen leiden tot verzwakking van de ecologische structuur die in deze visie staat omschreven, bijvoorbeeld doordat er extra barrières ontstaan.
---	---

Zorgplicht

De zorgplicht die in de Wnb wordt geïntroduceerd ziet toe op zowel gebieds- als soortenbescherming. Hiermee biedt de zorgplichtbepaling bescherming aan Natura 2000-gebieden, dieren, planten en hun directe leefomgeving.

Het betreft bovendien niet alleen dieren en planten van soorten waarvoor de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn specifieke beschermingsmaatregelen eisen, maar alle in het wild levende dieren en planten.

De zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid wordt de zorgplicht iets geconcretiseerd door te bepalen dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling wordt ook getoetst op het criterium:

1. de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat sprake is van 'zorgvuldig handelen'.

Ontheffing kan voor een periode van vijf jaar worden aangevraagd.

Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden die betrekking hebben op mitigerende maatregelen of compensatie.

4. Uitkomst inventarisatie

Soorten

Vleermuizen

Een deel van de bebouwing is geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Zie de onderstaande afbeelding (als voorbeeld).

Geschikte verblijfplaats voor vleermuizen in bebouwing

Op het Room mate hotel, het paleis van justitie en het OM-gebouw na zijn alle gebouwen geschikt voor vleermuizen.

Overige zoogdiersoorten worden hier niet verwacht.

Jaarrond beschermde nesten van vogels

In de bebouwing worden geen nesten van gierzwaluwen verwacht. De bebouwing is hiervoor niet geschikt. Wel kunnen huismussen in de bebouwing broeden. Daarvoor is een deel van de bebouwing geschikt.

Uit doelgericht onderzoek naar gierzwaluwen en huismussen in 2016 bleek niet dat deze soorten in het plangebied voorkwamen:

Gierzwaluw en huismussenonderzoek 2016

Dat wil niet zeggen dat deze soorten hier in de toekomst niet kunnen voorkomen.

Niet- jaarrond beschermde nesten van vogels

In het plangebied komt bijna geen groen voor (struweel, klimplanten). Langs de Westerdoksdijk staat een rij bomen. Ook zijn er bomen in plantenbakken, maar die zijn, en blijven waarschijnlijk heel klein. Hierdoor kunnen vogels hier niet of nauwelijks broeden.

Het is wel mogelijk dat een wilde eend of meerkoet een nest maakt langs de kade. Dit nest is (mits het in gebruik is) alleen tijdens de broedperiode (indicatief: maart-augustus) beschermd.

Flora

Hoewel muurplanten niet meer zijn beschermd onder de Wnb, acht de gemeente Amsterdam haar verticale natuurreserveaat als zeer waardevol. De groeilocatie van de schubvaren, steenbreekvaren (zie hiervoor de onderstaande afbeelding) en de blaasvaren op het Stenen hoofd dient daarom in takt te blijven.

Op de kademuur van het Stenen hoofd groeien bijzondere plantensoorten (steenbreekvaren op bovenstaande foto)

Vissen zijn niet meer beschermd onder de Wnb.

Gebieden

Natura2000

Het onderzoeksgebied bevindt zich buiten de Speciale Beschermingszones. Het Ilperveld, Varkensland en Oostzanerveld is het dichtstbijzijnde gebied met de status van Natura2000 en bevindt zich op ongeveer acht kilometer afstand. Zie het onderstaande kaartje voor de locatie van dit Natura2000 gebied.

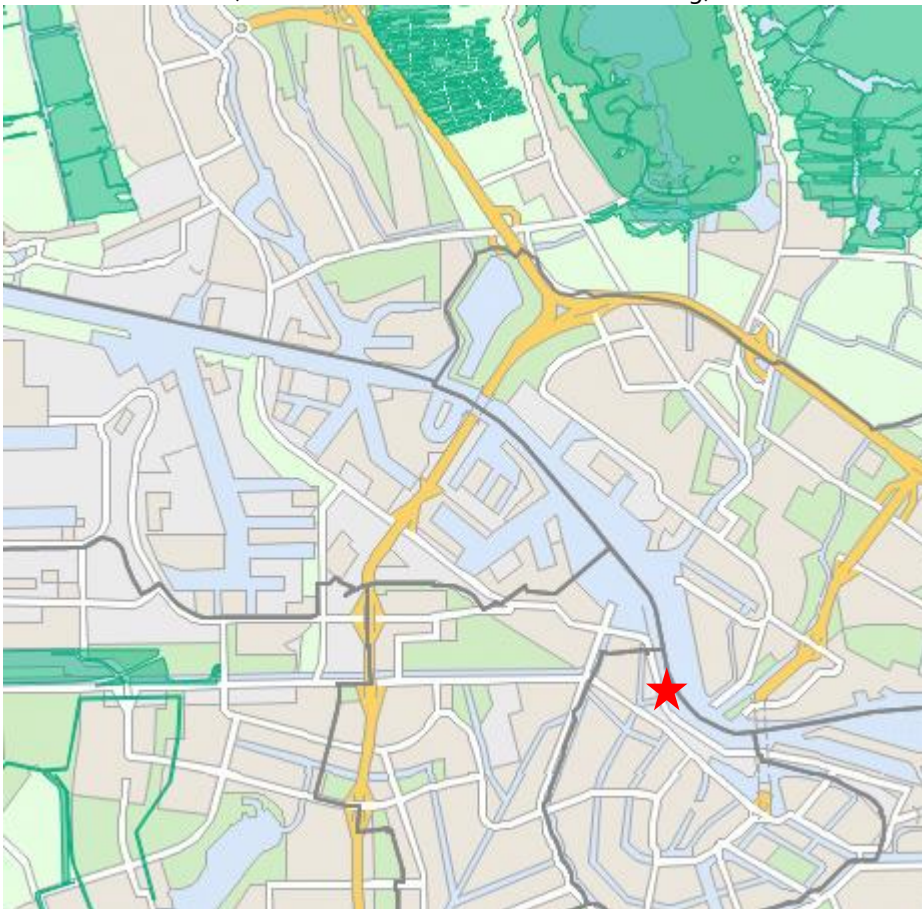
Dichtstbijzijnde Natura2000 gebied

Externe werking van de geplande ontwikkelingen op dit Natura 2000- gebied is niet aannemelijk omdat de afstand hierop te groot is.

Omdat het onderzoeksgebied niet in de beschermdde gebieden is gesitueerd en geen externe werking heeft, zijn geen verdere consequenties vanuit de Wet Natuurbescherming.

Natuurnetwerk Nederland: Rijks- en Provinciaal beleid

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen bekend als (Provinciaal) Ecologische Hoofdstructuur ((P)EHS), is een belangrijk middel om de hoofddoelstelling van het natuurbeleid te bereiken: natuur en landschap behouden, versterken en ontwikkelen, als essentiële bijdrage aan een leefbaar Nederland en een duurzame samenleving. Het NNN moet er onder meer toe bijdragen dat afspraken over het behoud en het herstel van biodiversiteit worden nagekomen. De Provincie heeft de NNN-opgave verder uitgewerkt. Ontwikkelingen dienen te voldoen aan de hierover in de Provinciaal Ruimtelijke Verordening opgenomen regels. Het plangebied bevindt zich niet in de NNN (zie hiervoor de onderstaande afbeelding).

Overzichtskartaal van gebieden en verbindingen van de NNN (met donkergroen aangegeven)

Hoofdgroenstructuur en Ecologische Structuur: gemeentelijk beleid

In de structuurvisie van de gemeente Amsterdam wordt een aantal groengebieden planologisch beschermd. Functiewijzigingen zijn mogelijk en moeten aan een toetsingscommissie en/of gemeenteraad worden voorgelegd. Het plangebied bevindt zich deels in de Hoofdgroenstructuur (HGS). Het Stenen hoofd betreft de exacte locatie.

Het ligt niet in de Ecologische Structuur (ES). Zie de onderstaande afbeeldingen voor de exacte locaties van de HGS en de ES.

Overzichtskaat Hoofdgroenstructuur (Structuurvisie Amsterdam)

Overzichtskaat Ecologische structuur (Structuurvisie Amsterdam)

Voor eventuele wijzigingen in de Hoofdgroenstructuur is een adviesaanvraag bij de Technisch Advies Commissie (TAC) Hoofdgroenstructuur noodzakelijk.

5. Conclusie

Soortbescherming

Wanneer gebouwgerelateerde ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden is vervolgonderzoek nodig naar:

- verblijfplaatsen van vleermuizen in bebouwing (Habitatrichtlijn, pag. 6).
- verblijfplaatsen van de huismus in bebouwing (Vogelrichtlijn, pag.6)

Wanneer watergerelateerde werkzaamheden plaatsvinden moet gekeken worden naar de aanwezigheid van nesten van watervogels (vogelrichtlijn, pag.6).

De muurplanten op het Stenen hoofd kennen een gemeentelijke instandhouding.

De Zorgplicht is van toepassing op: alle in het plangebied voorkomende soorten (inclusief vissen).

Gebiedsbescherming

Het onderzoeksgebied bevindt zich op ongeveer vijf kilometer van het dichtstbijzijnde Natura 2000- gebied, het ligt niet in het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Consequenties zijn daarom niet aan de orde. Het plangebied ligt wel deels in de Hoofdgroenstructuur maar niet in de Ecologische structuur van Amsterdam.

Indien ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden op het Stenen hoofd dient een adviesaanvraag te worden ingediend bij de TAC (Hoofdgroenstructuur).